

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

27 NOV. 2013

Αθήνα, 27.11.2013
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Α./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./166

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Λευτέρη Αυγενάκη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 3321/31.10.2013 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 3321/31.10.2013 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Λευτέρη Αυγενάκη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Την αρμοδιότητα για την καταστολή του παρανόμου εμπορίου αρχαιοτήτων, της παρακολούθησης των δημοπρασιών, την ανακοίνωση κλοπών στη διαδικτυακή βάση της Interpol, καθώς και για τον επαναπατρισμό παρανόμως εξαχθείσων αρχαιοτήτων, έχει αναλάβει (μεταξύ άλλων) η Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών. Η εν λόγω Διεύθυνση συγκροτήθηκε με το Ν. 3658/2008, λειτούργησε από το 2009 και έκτοτε:

α) έχει αναλάβει και διεκπεραιώσει περί τις 220 υποθέσεις κατασχέσεων

β) ξεκίνησε και ολοκλήρωσε τον επαναπατρισμό πολιτιστικών αγαθών σε 17 υποθέσεις.

γ) ασχολείται με τη συστηματική παρακολούθηση και έλεγχο μεγάλων Οίκων Δημοπρασιών. Κατ' επανάληψη ζητούνται διευκρινίσεις και πληροφορίες για την προέλευση των προς δημοπράτηση αρχαιοτήτων, η πίεση μάλιστα που ασκείται μπορεί να είναι τόσο έντονη ώστε αμερικάνικος Οίκος Δημοπρασιών αναγκάστηκε να δωρίσει στη χώρα μας ειδώλιο των νεολιθικών χρόνων (θέρος του 2012) και άλλος Οίκος Δημοπρασιών ζήτησε συνάντηση με την ελληνική πλευρά, προκειμένου να βρεθούν από κοινού λύσεις στο θέμα της προέλευσης των δημοπρατούμενων αντικειμένων. Εικόνες μεταβυζαντινών χρόνων, που είχαν κλαπεί από ναΰδρια της Ηπείρου, της ορεινής Θεσσαλίας και Δυτικής Μακεδονίας επεστράφησαν από Οίκους Δημοπρασιών της Μεγάλης Βρετανίας και της Ολλανδίας, κατόπιν της επαρκούς νομικής και αρχαιολογικής τεκμηρίωσης αλλά και της δικαστικής πίεσής της. Από εξόχως σημαντικό Οίκο επαναπατρίστηκε και βυζαντινός ελκυστήρας (αρχιτεκτονικό μέλος με περίτεχνο διάκοσμο), ο οποίος είχε κλαπεί από ναό της Μάνης.

δ) έχει ελαχιστοποιήσει τον απαιτούμενο χρόνο ανακοίνωσης των κλοπών στη Βάση δεδομένων της Ιντερπόλ.

ε) συμμετέχει στη δημιουργία εθνικής και ευρωπαϊκής ψηφιακής βάσης δεδομένων.

στ) ενθαρρύνει και προτρέπει με συνεχείς εγκυκλίους την καταγραφή και φωτογραφική αποτύπωση αρχαιοτήτων, είτε αυτές βρίσκονται εν υπαίθρω είτε σε μουσεία και αρχαιολογικές αποθήκες.

ζ) έχει ήδη προχωρήσει στην υπογραφή διμερών συμφωνιών με κράτη ή Οργανισμούς, προκειμένου να σμικρυνθεί το περιθώριο της παράνομης διακίνησης. Ορόσημο της συγκεκριμένης πολιτικής αποτέλεσε η υπογραφή και κύρωση ειδικού Μνημονίου, μεταξύ Ελλάδος και ΗΠΑ, με το οποίο ορθώνεται ένα τείχος, που εμποδίζει δραστικά την εισαγωγή αρχαιοτήτων ελληνικής προέλευσης στις ΗΠΑ «Κύρωση του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής σχετικά με την επιβολή εισαγωγικών περιορισμών σε κατηγορίες αρχαιολογικού και βυζαντινού εκκλησιαστικού εθνολογικού υλικού μέχρι και τον 15ο αιώνα μ.Χ. της Ελληνικής Δημοκρατίας».

Η υπογραφή διμερών συμφωνιών και η πολιτική (προς όφελος αμοιρών, win - win policy) οδήγησαν στον επαναπατρισμό ακόμη δύο αρχαιοτήτων από τον μουσείο J. P. Getty, ενώ βρισκόμαστε στην τελική φάση διαπραγμάτευσης με δύο μουσεία ευρωπαϊκής χώρας.

η) Οργανώθηκαν εκπαιδευτικά προγράμματα, ενώ η ΔΤΠΠΑ συμμετείχε ενεργώς στον εορτασμό των «Ευρωπαϊκών Ημερών Πολιτιστικής Κληρονομιάς».

Σημειώνεται ότι ο ίδιος —αναφερόμενος στην Ερώτηση— κ. Brondie, υπήρξε επίσημος προσκεκλημένος και βασικός ομιλητής (key note speaker) στο πλαίσιο του 3ου Διεθνούς Συνεδρίου Εμπειρογνομόνων για τον Επαναπατρισμό Πολιτιστικών Αγαθών που διοργάνωσε το ΥΠ.ΠΟ.Α. - Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς - Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών. Το Συνέδριο ξεκίνησε στις 23 Οκτωβρίου 2013, στο Μουσείο Ακροπόλεως και από τις 24 Οκτωβρίου οι εργασίες του συνεχίστηκαν στην Αρχαία Ολυμπία, με τη συμμετοχή καθηγητών ΑΕΙ και εξειδικευμένων υψηλόβαθμων δημοσίων υπάλληλων από 18 κράτη. Η θεματική της εκδήλωσης αφορούσε:

- στην τύχη των αρχαίων σε περιόδους κρίσης (στο Αφγανιστάν, το Ιράκ, την Αίγυπτο, τη Συρία)
- στη χρήση νέων τεχνολογιών για την αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών
- στην εφαρμογή καλών πρακτικών σε θέματα επαναπατρισμού
- στη νομική διάσταση της αντιμετώπισης των θεμάτων επαναπατρισμού και παράνομης διακίνησης.

Την ημέρα λήξης του Συνεδρίου υπεγράφη Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, της Τουρκίας, της Νοτίου Κορέας, και της Ελλάδος για την πραγματοποίηση των επομένων συνεδρίων (το 2014 στην Κίνα, το 2015 στην Τουρκία και το 2016 στη Ν. Κορέα), αποδεικνύοντας την πρωτοπορία της Ελλάδας σε θέματα παράνομης διακίνησης και επαναπατρισμού πολιτιστικών αγαθών.

Αναφορικά με τη θιγόμενη περίπτωση του Αρχαιολογικού Μουσείου Αρχαίας Κορίνθου, το Μουσείο υπέστη σοβαρό πλήγμα την 12^η Απριλίου 1990, όταν εισήλθαν βίαια σε αυτό αρχαιοκάπηλοι, οι οποίοι αφαίρεσαν 285 συνολικά αρχαία αντικείμενα από τους εκθεσιακούς του χώρους. Το Σεπτέμβριο του 1999, το αμερικανικό FBI από κοινού με το Τμήμα Αρχαιοκαπηλίας της Διεύθυνσης Ασφαλείας Αττικής, πέτυχαν τον επαναπατρισμό 271 κορινθιακών αρχαιοτήτων, οι οποίες και επέστρεψαν στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αρχαίας Κορίνθου την 25.1.2001. Παρά την επιτυχία της επιχείρησης δεν κατέστη έως σήμερα δυνατός ο εντοπισμός δεκατεσσάρων (14) εκ των κλαπέντων εκθεμάτων του Μουσείου, καταχωρημένων στους σχετικούς καταλόγους του.

Έως σήμερα η ΛΖ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων δεν έχει λάβει γνώση εντοπισμού κάποιων εξ αυτών, πολλώ δε μάλλον γνώση της αναφερόμενης στην σχετική Ερώτηση, δημοπράτησης των δύο χαμένων αττικών κυλίκων (αρ.809 & 810). Σε κάθε περίπτωση, εφόσον ενημερωθεί σχετικά είτε από τις αρμόδιες για την δίωξη της αρχαιοκαπηλικής δραστηριότητας Υπηρεσίες είτε από οποιονδήποτε άλλο φορέα ή πολίτη, η Εφορεία, διαθέτοντας πλήρη κατάλογο των απολεσθεισών αρχαιοτήτων, είναι σε θέση να συμβάλει στην ταύτιση και κατ' επέκταση στον επαναπατρισμό τους.

Εν κατακλείδι, σας γνωρίζουμε ότι το βασικό κείμενο – εργαλείο για την πάταξη του παράνομου εμπορίου εξακολουθεί να είναι η σύμβαση της UNESCO του 1970, η οποία κυρώθηκε από την Ελλάδα το 1980 (ν. 1103/ 1980 – ΦΕΚ 295/α/23.12.1980).

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού
2. ΔΤΠΠΑ
3. ΛΖ' ΕΠΚΑ
4. Αρχ. Μουσείο Ηρακλείου

